

Προς μια Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες¹

Fabio Colasanti, Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης «Κοινωνία της Πληροφορίας» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το τοπίο στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

Μετά από μια δύσκολη διετία, βλέπω να υπάρχει περιθώριο συγκρατημένης αισιοδοξίας για τον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Ενώ η συνολική ανάπτυξη παρέμεινε σε μέτρια επίπεδα το 2003, η ζήτηση ήταν έντονη για υπηρεσίες κινητής* και για ευρυζωνική πρόσβαση. Οι ευρυζωνικές συνδέσεις διπλασιάστηκαν, ξεπερνώντας τις 20 εκατομμύρια γραμμές. Η ζήτηση για υπηρεσίες δεδομένων κινητής μαζί με την ευρυζωνικότητα θα αποτελέσουν τις κινητήριες δυνάμεις ανάκαμψης για το τρέχον έτος. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) πρέπει τώρα να εφαρμόσουν τις εθνικές στρατηγικές τους για την ευρυζωνικότητα και να επισπεύσουν τις προσπάθειες στήριξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της ηλεκτρονικής υπηρεσίας υγείας.

Βελτιωμένες συνθήκες στην αγορά και στην οικονομία έχουν συμπέσει με την έναρξη ισχύος του νέου Κανονιστικού Πλαισίου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, το οποίο είναι θεμελιώδες για τις προσπάθειες ενίσχυσης του ανταγωνισμού και της ανταγωνιστικότητας. Τώρα πρέπει να στερεώσουμε αυτούς τους κανόνες και φυσικά να δούμε σύντομα πρόοδο από τα κράτη μέλη που δεν έχουν εφαρμόσει ακόμα το Πλαίσιο.

Νέο πλαίσιο της ΕΕ για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

Το νέο Πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, που καλύπτει το σύνολο της ΕΕ, αποτελεί σημαντικό ορόσημο στην πορεία της Ευρώπης για μια οικονομία βασισμένη στη γνώση. Προσδιορίζει μια σειρά δικτύων και υπηρεσιών των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, από το τηλέφωνο στο σπίτι ή στην τσέπη του οποιουδήποτε, μέχρι την ευρυζωνικότητα και το Διαδίκτυο. Εξασφαλίζοντας μια πιο ήπια ρύθμιση, επιτρέπει στα κράτη μέλη της

ΕΕ να χαλαρώσουν τους κανόνες όταν οι αγορές είναι ανταγωνιστικές και λειτουργούν ικανοποιητικά, ενώ πρέπει να διασφαλίζει ότι οι υπηρεσίες είναι καθολικώς διαθέσιμες σε όλη την Ένωση. Δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για περαιτέρω επενδύσεις και ανταγωνισμό, νέες θέσεις εργασίας, περισσότερες επιλογές και καλύτερες υπηρεσίες για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις στη διευρυμένη ΕΕ. Η τεχνολογικά ουδέτερη προσέγγισή του αντικατοπτρίζει τη σύγκλιση μεταξύ σταθερών και κινητών υπηρεσιών επιγραμμικού (online) και οπτικοακουστικού περιεχομένου καθώς και ένα πλήθος διαφορετικών πλατφορμών μετάδοσης. Αυτό το Πλαίσιο υψηλού επιπέδου πρέπει να είναι ελαστικό ώστε να προσαρμόζεται στο διαρκώς εξελισσόμενο περιβάλλον της αγοράς.

Το νέο Κανονιστικό Πλαίσιο της ΕΕ έπρεπε να είχε τεθεί σε ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη από τον Ιούλιο του 2003. Παρόλα αυτά, οι βελτιώσεις που προτείνει κινδυνεύουν να υπονομευθούν από την καθυστέρηση μερικών κρατών μελών να εφαρμόσουν έγκαιρα τους σχετικούς κανόνες. Σε μια κρίσιμη στιγμή για τον τομέα των επικοινωνιών και της οικονομίας εν γένει, η έλλειψη σαφούς νομικού πλαισίου καθυστερεί τις επενδύσεις και δυναμιτίζει τα οφέλη των επιχειρήσεων και των καταναλωτών που απορρέουν από τις μεταρρυθμίσεις.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή υποχρεώθηκε να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κατά έξι κρατών μελών-συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας²- για τη μη πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή των νέων κανόνων. Με την από 21-4-2004 Απόφασή της, η Επιτροπή καλεί τις εμπλεκόμενες χώρες να επιταχύνουν, να κοινοποιήσουν τα εθνικά τους μέτρα και να ολοκληρώσουν τη διαδικασία της μεταρρύθμισης. Την κίνηση αυτή καλωσόρισε ο Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος

Τηλεπικοινωνιακών Εταιρειών (ECTA), ο οποίος εκπροσωπεί εταιρείες όπως η Cable/Wireless, η Colt και η MCI. Αντιλαμβάνομαστε ότι το ελληνικό Υπουργείο** σε συνέχεια σχετικής Δημόσιας Διαβούλευσης έχει προετοιμάσει ένα σχέδιο νόμου και αναμένουμε την ανακοίνωση της υιοθέτησής του*** από την ελληνική νομοθεσία το συντομότερο δυνατό.

Τα κύρια μέτρα του νέου Πλαισίου είναι η Οδηγία Πλαίσιο και οι Οδηγίες Αδειοδότησης, Πρόσβασης και Καθολικής Υπηρεσίας³.

- ▶ **Η Οδηγία Πλαίσιο** περιέχει αρχές και κανόνες που ισχύουν σε όλο το φάσμα του νέου Κανονιστικού Πλαισίου. Επικεντρώνεται κυρίως στις υποχρεώσεις και στις αρμοδιότητες των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών (ΕΡΑ), δεδομένου του κομβικού ρόλου τους υπό το νέο κανονιστικό σύστημα.
- ▶ **Η Οδηγία Αδειοδότησης** δημιουργεί το νομικό πλαίσιο για τη λειτουργία και την παροχή διαφορετικών δικτύων και υπηρεσιών, καθώς και τις προϋποθέσεις που μπορούν να ισχύουν σε αυτές τις δραστηριότητες. Ένα από τα αποτελέσματα είναι ο περιορισμός των τυπικών διαδικασιών που αφορούν στην έναρξη νέων υπηρεσιών, ενώ ταυτόχρονα εξασφαλίζεται μεγαλύτερη συνοχή στον τρόπο αντιμετώπισης των παρόχων στην Ευρώπη.
- ▶ **Η Οδηγία Πρόσβασης** θέτει τις αρχές βάσει των οποίων οι ΕΡΑ οφείλουν να ρυθμίζουν θέματα πρόσβασης, καθώς και τη σύνθετη σχέση μεταξύ των διαφορετικών παρόχων σε επίπεδο

(1) Η μετάφραση έχει γίνει από την EETT. Το πρωτότυπο είναι διαθέσιμο στην αγγλική γλώσσα. (2) Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Κάτω Χώρες και Λουξεμβούργο (3) Directive 2002/21/EC (Framework Directive), Directive 2002/20/EC (Authorization Directive), Directive 2002/19/EC (Access Directive), and Directive 2002/22/EC (Universal Service Directive). *σ.σ. τηλεφωνίας, **σ.σ. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (ΥΜΕ), ***σ.σ. του νέου Πλαισίου.

χονδρικής. Όσο είναι δυνατόν, αυτό οφείλει να αποτελεί ζήτημα των δυναμικών της αγοράς, αλλά δίνεται η δυνατότητα στις ΕΡΑ να παρεμβαίνουν σε περίπτωση που διαπιστώσουν ότι οι στόχοι της ευρωπαϊκής πολιτικής για τις τηλεπικοινωνίες δεν επιτυγχάνονται.

- ▶ **Η Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας** εισάγει τις αρχές και τους κανόνες που θα διασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές θα συνεχίσουν να λαμβάνουν λογικές προσφορές και να απολαμβάνουν συμφέρουσα πρόσβαση στις υπηρεσίες που χρειάζονται παντού στην Ένωση.
- ▶ Το τελικό κομμάτι του κανονιστικού πακέτου είναι η **Οδηγία για την Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες**⁴, η οποία περιλαμβάνει τις βασικές υποχρεώσεις για την κατοχύρωση της ασφάλειας και της εμπιστευτικότητας των επικοινωνιών επί των ευρωπαϊκών ηλεκτρονικών δικτύων, συμπεριλαμβανομένου και του Διαδικτύου και των υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας. Θέτει επιπλέον ειδικές προϋποθέσεις για την εισαγωγή των αποκαλούμενων «cookies» στους προσωπικούς υπολογιστές των χρηστών και τη χρήση δεδομένων θέσης που παράγονται από τα κινητά τηλέφωνα. Εισάγει επίσης, σε όλη την Ευρώπη και την έννοια της απαγόρευσης της αυτόκλητης επικοινωνίας ("ban on spam").

Φραγμοί και κανονιστικές υποχρεώσεις

Σε μερικές αγορές ο ανταγωνισμός δεν έχει αναπτυχθεί ακόμα πλήρως. Πάροχοι με δεσπόζουσα θέση μπορούν να ασκούν τη δύναμη που έχουν στην αγορά με τέτοιο τρόπο ώστε να εκτείνουν τη δεσπόζουσα θέση τους και σε άλλες αγορές ή να εμποδίζουν τους νεοεισερχόμενους.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, η έλλειψη ανταγωνισμού προκύπτει από μια σειρά διαρθρωτικών, νομικών και κανονιστικών εμποδίων. Η Ομάδα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών (ERG), η οποία απαρτίζεται από τις ΕΡΑ που είναι υπεύθυνες για τις αγορές των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, έχει δουλέψει με την

Επιτροπή για την εύρεση μιας συνεπούς προσέγγισης για την εφαρμογή των κανονιστικών υποχρεώσεων που εξασφαλίζονται από το νέο Πλαίσιο. Στις 23 Απριλίου 2004 η ERG δημοσίευσε «Κοινή Θέση», η οποία αποτυπώνει τον τρόπο με τον οποίο οι ΕΡΑ πρέπει να εφαρμόσουν τις κανονιστικές υποχρεώσεις στις πρόσφατα απελευθερωμένες αγορές των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Αυτές οι κανονιστικές υποχρεώσεις οφείλουν να είναι συνεπείς με την αρχή της αναλογικότητας, καθώς και με τους στόχους του Πλαισίου για την προώθηση του ανταγωνισμού, τη συνεισφορά στην ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς και την προώθηση των συμφερόντων των ευρωπαίων πολιτών. Στοχεύουν να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένα προβλήματα τα οποία είναι δυνατόν να προκύψουν σε αγορές όπου υπάρχουν περισσότεροι από ένας πάροχοι με Σημαντική Ισχύ και περιλαμβάνουν την υποχρέωση για την παροχή πρόσβασης, καθώς και θέματα αμεροληψίας, διαφάνειας, κοστολόγησης και ελέγχου τιμών.

Ο ρόλος των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών

Οι ΕΡΑ έχουν να διαδραματίσουν έναν κεντρικό ρόλο στη διάχυση των πλεονεκτημάτων του νέου Πλαισίου. Μέσα από αυτό το πλαίσιο, η δική τους εργασία θα προωθήσει τον ανταγωνισμό, θα προστατεύσει τον πολίτη και θα παγιώσει την ενιαία αγορά, ενώ θα λαμβάνει υπόψη την ανάγκη για καινοτομίες και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του τομέα. Εκτιμώ τη σημαντική πρόοδο που έχουν σημειώσει το Ελληνικό Υπουργείο Επικοινωνιών^{**} και η ΕΕΤΤ στην προώθηση του ανταγωνισμού στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών.

Σύμφωνα με το νέο Πλαίσιο, οι ΕΡΑ έχουν και νέα καθήκοντα. Πρέπει να ορίσουν και να αναλύσουν τις συναφείς αγορές των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και να εφαρμόσουν τις κατάλληλες εκ των προτέρων υποχρεώσεις στους παρόχους που έχουν κριθεί ότι έχουν Σημαντική Ισχύ στην Αγορά. Μας χαροποιεί το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών, η ΕΕΤΤ έχει αποκτήσει επιπλέον δυναμικό και έχει αυξήσει την

τεχνογνωσία της, η οποία θα είναι χρήσιμη στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων.

Για την ενδυνάμωση των ΕΡΑ με σκοπό την εφαρμογή του Πλαισίου, οι εθνικοί νόμοι οφείλουν να συμπεριλαμβάνουν τους ευρύτερους στόχους της ΕΕ που έχουν καθορισθεί για τις ΕΡΑ. Τα καθήκοντα των ρυθμιστών πρέπει να είναι καθορισμένα με σαφήνεια και διαφάνεια και επιπλέον πρέπει να είναι εγγυημένη η ανεξαρτησία και η αμεροληψία τους.

Εξίσου σημαντικό είναι ότι το σύνολο των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται από το νέο Κανονιστικό Πλαίσιο πρέπει να αποδοθούν στις ΕΡΑ από τον εθνικό νόμο. Πιο συγκεκριμένα, επιβάλλεται οι ΕΡΑ να έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν από το σύνολο των κανονιστικών υποχρεώσεων που προβλέπονται από το νέο Πλαίσιο, όταν θα αποφασίζουν για τον καλύτερο τρόπο αντιμετώπισης της έλλειψης αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε μια συγκεκριμένη αγορά.

Οι ΕΡΑ πρέπει να βρουν τη χρυσή τομή ανάμεσα στη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά και στη διατήρηση κινήτρων υπέρ των παρόχων, ώστε αυτοί να συνεχίσουν να επενδύουν σε νέες και αναδυόμενες τεχνολογίες. Ως γενικός κανόνας, οι αναδυόμενες αγορές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αναπτυχθούν σύμφωνα με τις συνήθειες λειτουργίας των δυνάμεων της αγοράς. Πρώιμη παρέμβαση σε μια αναδυόμενη αγορά ενδείκνυται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

Περισσότερες πληροφορίες για το νέο Κανονιστικό Πλαίσιο:

http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/regulatory/new_rf/index_en.htm

Πορεία εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένης και της Έκθεσης 2003 (IP/03/1572):

http://europa.eu.int/information_society/topics/ecommm/all_about/implementation_enforcement/annualreports/9threport/index_en.htm

Πρόσδος σε κανονιστικές μεταρρυθμίσεις στα νέα κράτη μέλη:

http://www.emcis2004.hu/dokk/binary/30/17/3/eEurope_Final_Progress_Report.pdf

Η κοινή θέση της ERG:

http://erg.eu.int/documents/index_en.htm

(4) Directive 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council of 12 July 2002 concerning the processing of personal data and the protection of privacy in the electronic communications sector (Directive on privacy and electronic communications) (OJ L 201 of 31.7.2002, p.37).